Heuvelrug in Goede Banen

Symposium
22 januari 2020

Aandacht voor een kernkwadrant van de Utrechtse Heuvelrug. 2

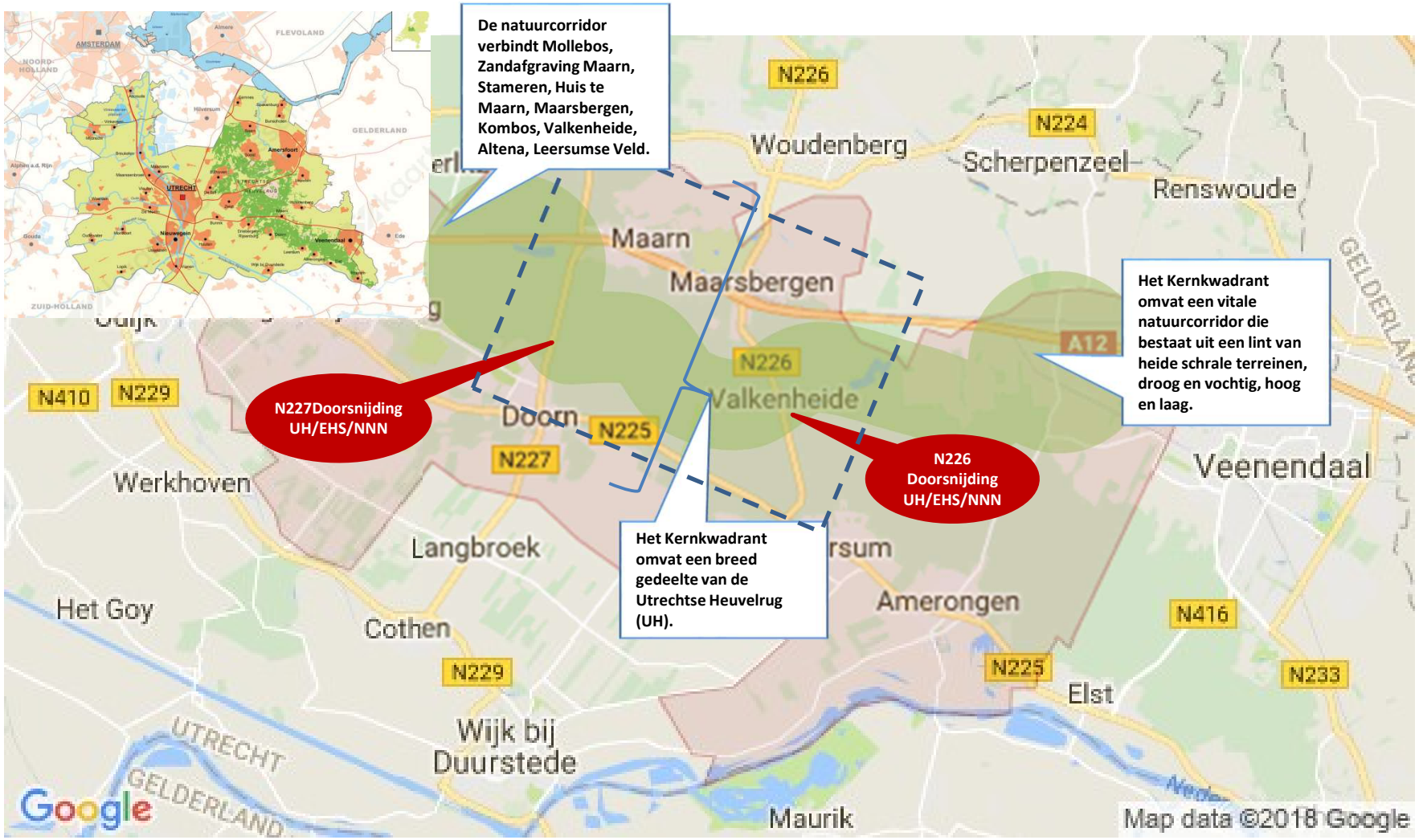

UH = Utrechtse Heuvelrug,
EHS = Ecologische Hoofdstructuur,
NNN = Nationaal Natuur Netwerk.

De kritische succesfactoren voor behoud en versterking UH.

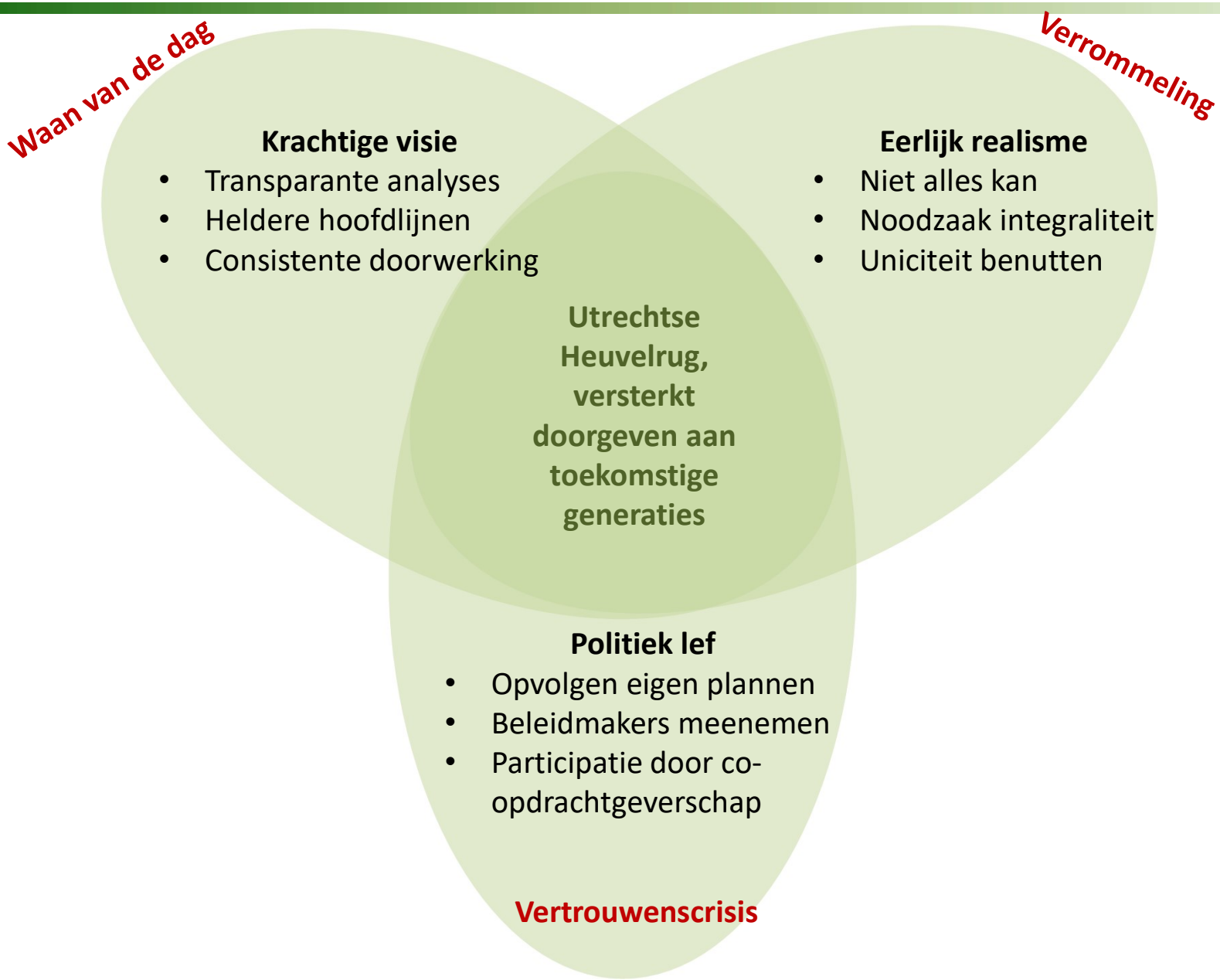

Hoe staat het met deze factoren en wat kan er worden gedaan.

Voorwaarden → | ← Maatregelen →

1. Krachtige visie
2. Eerlijk realisme
3. Politiek lef tonen
4. Verkeer verluwen
5. Landschap ontsnipper - en
6. Eenheid herkennen

GUH en PU hebben een krachtige Structuurvisie neergelegd.

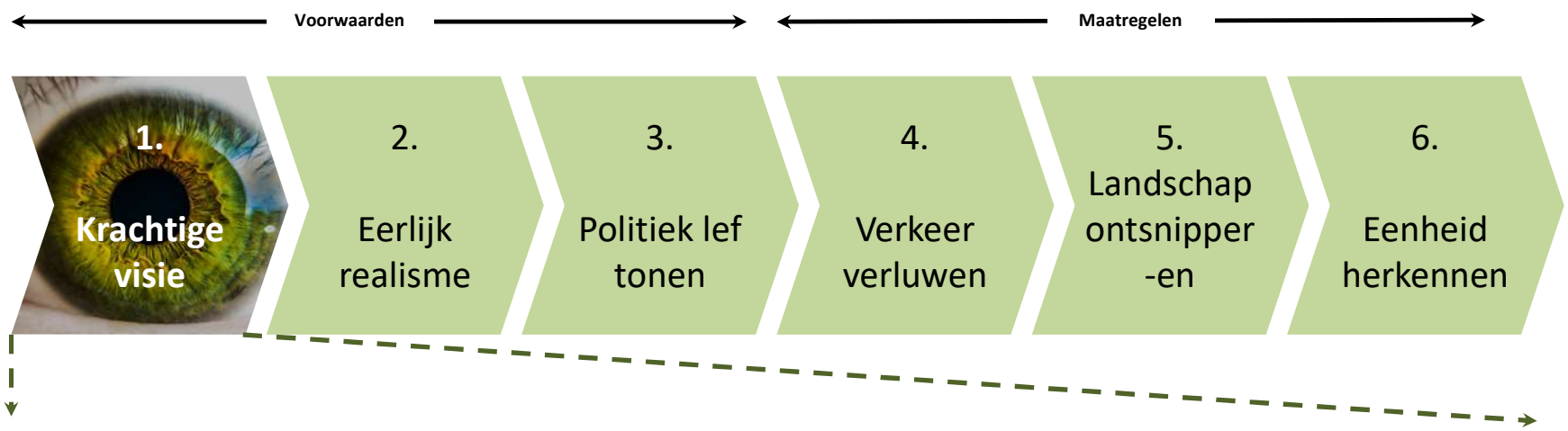

GUH (relevante zinsneden uit de structuurvisie 2030, “groen dus vitaal”)

1. **Groene waarden versterken**. “ontwikkelingen [] bijdragen aan de groene waarden”
2. **Kwaliteiten landschap koesteren**. “[] groenstructuur niet wordt aangetast en mogelijk zelfs versterkt”
3. **Autoverkeer verminderen**. “[] uitstraling op het gebied zoveel mogelijk vermindert”
4. **Versterken openbaar vervoer**. “[] de negatieve effecten van autoverkeer zoveel mogelijk beperken”
5. **Overige belangen**. “eerst de groene [] dan [] mobiliteit [] en tenslotte de economische opgave []”

GUH en PU hebben een krachtige Structuurvisie neergelegd.

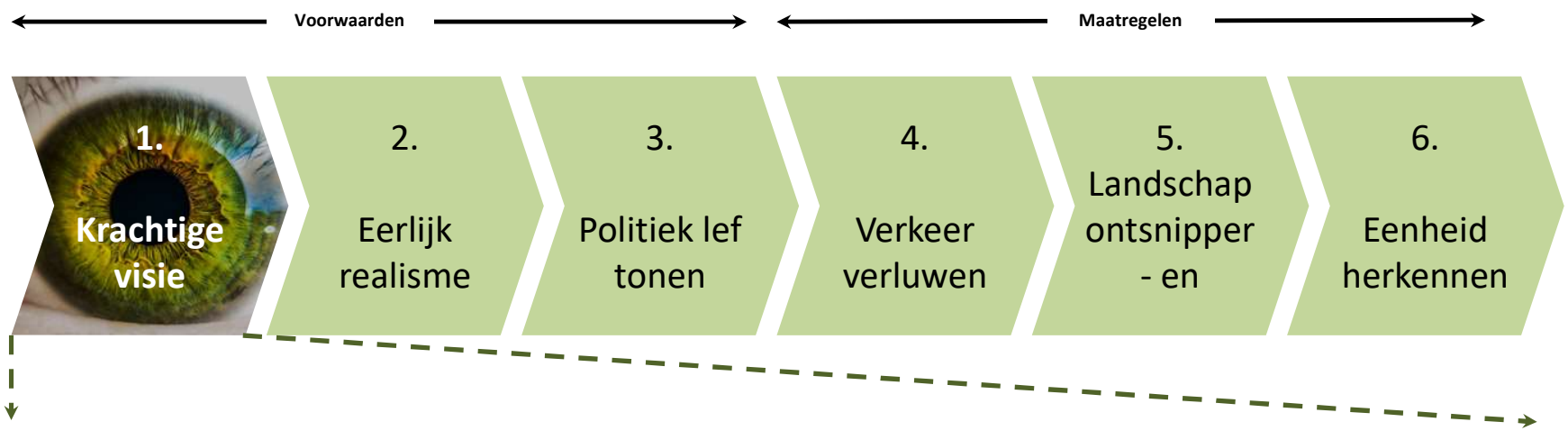

PU (relevante zinsneden uit Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie, SMPU)

1. **Landschap UH behouden, versterken.** "aandacht [] voor het in stand houden van samenhangende boscomplexen"
2. **De EHS/NNN versterken.** "een beschermingsregime van nee tenzij"
3. **Autoverkeer op de UH verminderen.** "ten noorden van de A12 [] bundelen op de N227, "ten zuiden van de A12 via de N233 en de A12)

Eerlijk realisme is alleen door een integrale aanpak mogelijk.

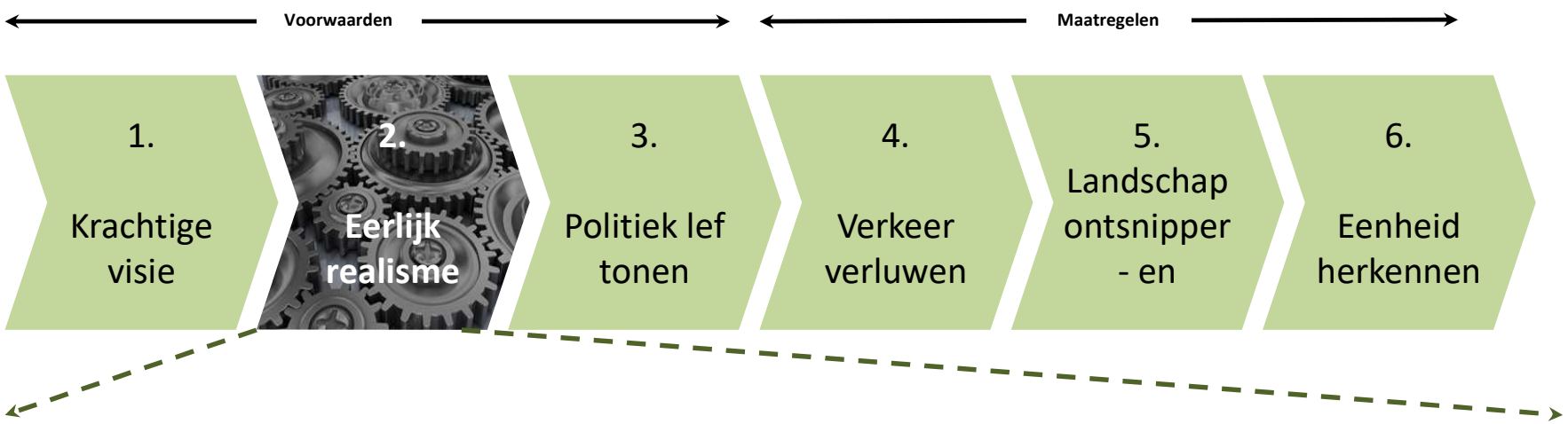

1. **Projecten lijken geen samenhang te kennen**
   - Ongelijkvloerse spoorwegkruising bij Maarsbergen
   - Turborotonde bij Leersum, station Maarsbergen?
   - Bermverharding van de N-wegen, groot onderhoud
   - Woningbouw Maarsbergen, Woudenberg , Wijk bij Duurstede

2. **Hebben samen een verkeer aanzuigende werking**
   - Focus op verkeersdoorstroming, geen integrale afwegingen
   - Praktijk blijkt vaak anders, namelijk slechtere doorstroming
   - Voorbeelden o.a. Schiedam 2007, A4 Leiden 2014
   - Ook voor de N226 wordt meer verkeer verwacht (PlanMER HasKoningDHV 2014), en dan?

3. **Waarvan de effecten haaks staan op de eigen Structuurvisies**
   - De effecten staan haaks op de Structuurvisies
   - Meer vervuiling door meer verkeer
   - Meer geluid door meer verkeer
   - Meer lichtvervuiling door meer verkeer

Van zowel PU en GUH wordt nu politiek lef verwacht.

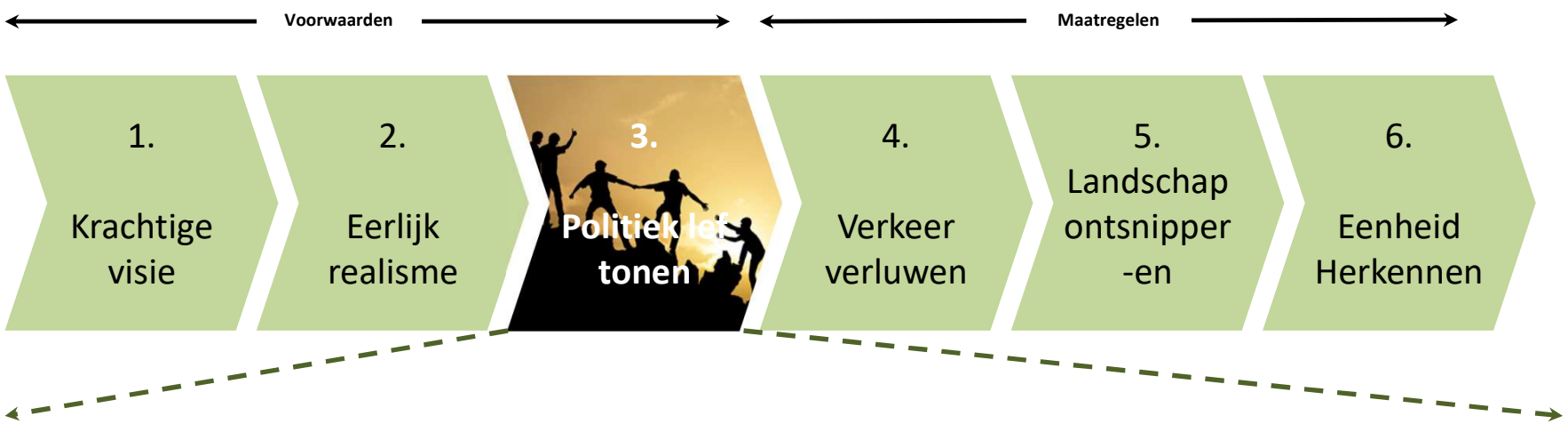

1. **Kies voor een integrale en gedragen benadering**.
   - Beschouw mobiliteit, natuur, cultuur en economie in onderlinge samenhang.
   - Werk niet alleen politiek integraal, maar ook beleidsmatig en ambtelijk
   - Blijf weg van eendimensionale analyses, waardoor gemeenschappen tegen over elkaar komen te staan

2. **Maak de eigen visie concreet en geef opvolging aan de eigen plannen**
   - Bezie ingrepen vanuit langere termijn doorwerking, let op uitvoeringsagenda
   - Werk vanuit de eigen visie en kies daadwerkelijk voor Groen dus Vitaal
   - Accepteer dat dus niet alles kan, teloorgang UH is eenmalig

3. **Leer door de start van een vitaal voorbeeldproject**.
   - Geef participatie echt inhoud door gezamenlijk opdrachtgeverschap
   - Start met een hanteerbaar kernkwadrant met aandacht voor de randen
   - Schaal op na het opdoen van concrete ervaring.

Verluwen van verkeer is fundament voor duurzame vitaliteit.

Voorwaarden → | Maatregelen →

1. Krachtige visie
2. Eerlijk realisme
3. Politiek lef tonen
4. Verkeer verluwen

5. Landschap ontsnipper-en
6. Eenheid herkennen

1. Minder verkeer: leid bovenlokaal verkeer om de UH heen

- Kies westelijk de N229, oostelijk de N233 als Noord-Zuid verbinding
- Benoem de A12 als de principale Oost-West verbinding, sluit N229 goed aan
- Verbeter de bewijzering en leidt daardoor het verkeer.

2. Gelijkmatiger verkeer: verlaag de snelheden op de UH

- Verlaag snelheden van 80 naar 60 km/uur en richt wegen daarop in
- Verlaag de geluidsoverlast, ongelukken, wildaanrijdingen en investeringen
- Leer van o.a. Bennekom, Valkenswaard, Stellingwerf, Nederweert, Rheden

3. Minder lokale UH bewegingen: alzijdige aansluiting N227 op A12

- Sluit de N227 alzijdig aan op de A12 en benut aan- en afvoermogelijkheden
- Acteer op bewonersconcentratie in Doorn ten noorden van de N225
- Reduceer sluipverkeer (uit o.a. Wijk) door inrichting en snelheidsverlaging

4. Minder aanzuiging: beperk aantal en omvang kunstwerken

- Benut de duurzame verstedelijkingsladder (eerder 7-sprong van Verdaas) expliciet
- Bespaar op bouw en onderhoudskosten door beperkte dimensionering
- Minimaliseer de verkeer aanzuigende werking

Ontsnipperen is essentieel voor robuuste en bio diverse natuur.

Voorwaarden → | Maatregelen →

1. Krachtige visie
2. Eerlijk realisme
3. Politiek lef tonen
4. Verkeer verluwen
5. Landschap ontsnipper - en

6. Eenheid herkennen

1. **N-wegen inherent diervriendelijk: door snelheidsverlaging**
   - Geef ree, das, marter e.d. kans op benutten leefgebieden door de verluwing
   - Realiseer dus minder verkeer, dat langzamer rijdt
2. **Vergroot de oversteekbaarheid: door passages**
   - Plaats passages en ecoducten en geef landschappelijke kwaliteitsimpuls voor N227 en N226.
   - Geef ook reptielen, amfibieën en insecten de kans op levensvatbare populaties
3. **Minimaliseer de verstoring: door goede optische inpassing**
   - Zorg bij systemen en kunstwerken voor optisch inpassing in de natuurlijke omgeving, anders dan bij Rumelaar en Mollebos
   - Beperk het gebruik van rasters door de combinatie met snelheidsverlaging
4. **Versterk de oude groenstructuren: investeer in onderhoud**
   - Realiseer dat oude groenstructuren het aanzicht van de Heuvelrug bepalen
   - Versterk waar mogelijk de oude groenstructuren om ze levensvatbaar te houden.

Herkenbaarheid vanwege functie creëert betrokkenheid.

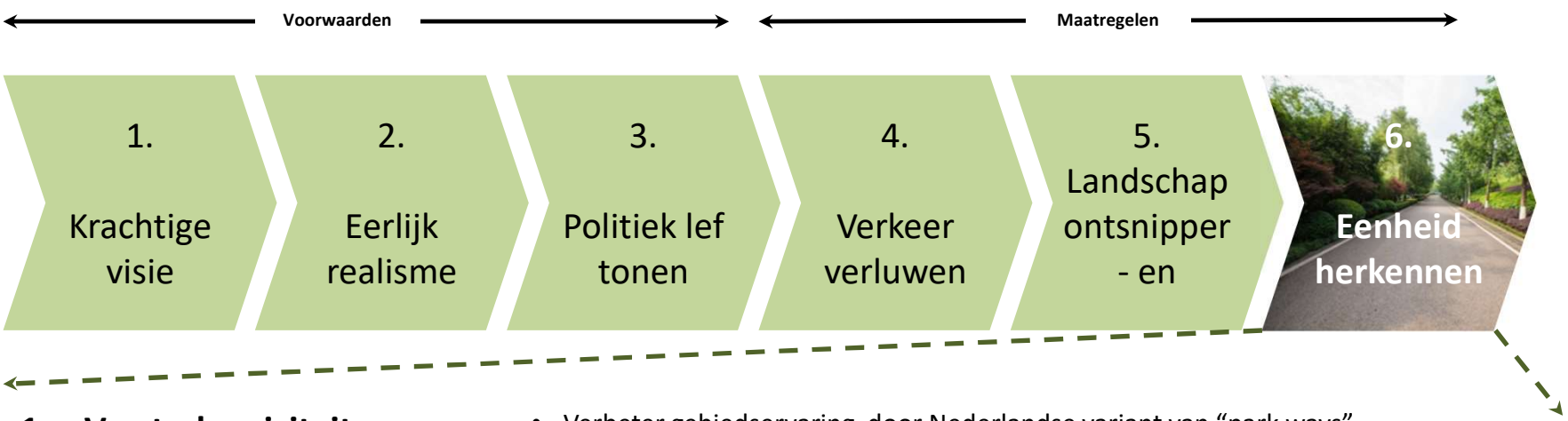

1. **Versterk uniciteit: harmoniseer de uitstraling van tracés.**
   - Verbeter gebiedservaring door Nederlandse variant van “park ways”
   - Verbeter rijgedrag, natuurbeleving en verleid tot zorgzaamheid
   - Leer van ervaring in binnen- en buitenland.

2. **Verfraai uitstraling: Verminder bewijzering, minder verrommeling.**
   - Verbeter verkeersveiligheid door minder wegbewijzering
   - Verminder verrommeling door minder borden
   - Leer van Kampen, Spijkenisse, Horst aan de Maas, Arnhem, Kaag en Braasem e.a.

3. **Claim gidspositie: streef naar nul emissie**
   - Werk samen met gemeenten zoals Woudenberg en Veenendaal voor industrieterreinen
   - Richt op innovatie met hoge toegevoegde waarde en beperkt ruimtebeslag
   - Respecteer de groene en rode contouren.

4. **Benut UH duurzaam: veranker lokale economie.**
   - Zet in op hoogwaardig, kleinschalig recreatie en bijpassende horeca en hotellerie,
   - Behoud cultureel erfgoed door gerichte functies
   - Benut unieke natuur en dwing behoud daarvan duurzaam af

Tot slot, er is naast een unieke kans, ook een urgente noodzaak.

← Voorwaarden → ← Maatregelen →

1. Krachtige visie
2. Eerlijk realisme
3. Politiek lef tonen
4. Verkeer verluwen
5. Landschap ontsnipper - en
6. Eenheid herkennen

Utrechtse Heuvelrug in goede banen . . .

. . . of onomkeerbare teloorgang

Heuvelrug in Goede Banen

Samen van visie naar werkelijkheid